

25. 3. 2002

ID: 16190

Podmínka řízení

Není-li z označení účastníků řízení v souvislosti s kontextem žaloby zřejmé, proti komu žaloba ve skutečnosti směřuje, vyzve soud k odstranění vad žaloby, spočívající v neurčitosti označení toho, proti komu žaloba ve skutečnosti směřuje. Takovéto odstranění vady žaloby pak nemůže být považováno za záměnu účastníka řízení.

Není-li z označení účastníků řízení v souvislosti s kontextem žaloby zřejmé, proti komu žaloba ve skutečnosti směřuje, vyzve soud k odstranění vad žaloby, spočívající v neurčitosti označení toho, proti komu žaloba ve skutečnosti směřuje. Takovéto odstranění vady žaloby pak nemůže být považováno za záměnu účastníka řízení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 106/2002-70, ze dne 27.2.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně M. F., zastoupené JUDr. M. S., advokátkou, proti žalovanému S. Č., o zaplacení 33.000,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 14 C 16/2000, o dovolání žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. října 2001 č.j. 20 Co 300/2001-52, tak, že usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. října 2001 č.j. 20 Co 300/2001-52 se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Žalobkyně se domáhala, aby žalovanému v žalobě označenému jako „C. I. I.t, a.s., v zastoupení p. S. Č.“ bylo uloženo zaplatit jí 33.000,- Kč s 16 % úroky z prodlení od 22. 1. 1997 do zaplacení s tím, že tato částka představuje zálohu za zprostředkování garancí, která jí nebyla vrácena, přestože žalovaný svůj závazek podle zprostředkovatelské smlouvy nesplnil.

V reakci na usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 28. července 2000 č.j. 14 C 16/2000-17 vyzývající k odstranění vytčených vad žaloby spočívajících v nepřesném označení obou účastnických stran, žalobkyně mimo jiné upřesnila označení žalovaného tak, že žaloba směřuje proti fyzické osobě S. Č.

Okresní soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 26. března 2001 č.j. 14 C 16/200-45 uložil žalovanému S. Č. povinnost zaplatit žalobkyni 28.000 Kč spolu se 16 % úrokem z prodlení od 22. 1. 1997 do zaplacení, v části o zaplacení 5.000 Kč spolu se 16 % úrokem z prodlení od 22. 1. 1997 do zaplacení žalobu zamítl, a rozhodl o nákladech řízení.

K odvolání žalovaného S. Č. Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 22. října 2001 č.j. 20 Co 300/2001-52 zrušil - vyjma zamítavého výroku a výroku, jímž bylo žalobkyni uloženo zaplatit státu náklady řízení - rozsudek soudu prvního stupně, a rozhodl o nákladech řízení. Uzavřel, že žaloba původně směřovala proti právnické osobě, jejíž označení v žalobě bylo určité a „nevzbuzovalo pochybnosti o tom, kdo se má řízení účastnit jako žalovaný“; protože tato právnická osoba neexistovala, resp. neměla způsobilost být účastníkem řízení, přicházelo v úvahu pouze zastavení řízení pro neodstranitelný nedostatek základní podmínky řízení. Soud prvního stupně tak pochybil jednal-li v řízení nadále se S. Č., neboť ani záměna účastníků nepřicházela v úvahu.

Proti usnesení odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, v němž vytýká odvolacímu soudu, že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Nesouhlasí se závěrem, že původní označení žalovaného v žalobě bylo řádné a nevzbuzovalo pochyb o tom, že žaloba směřuje proti právnické osobě, která nemá právní subjektivitu, takže jediným správným postupem bylo řízení pro nedostatek podmínky zastavit. Připomíná, že žalovaný je podnikatelem, který podniká pod obchodním jménem S. Č. - C., přičemž označení C. včetně správného identifikačního čísla podnikatele - fyzické osoby - bylo v žalobě od počátku uvedeno. Navrhla, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Dovolání bylo podáno proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu k tomu legitimovaným subjektem (žalobkyní) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že je podle § 239 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. přípustné, přezkoumal věc bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Podle § 79 odst. 1 o. s. ř. se řízení zahajuje na návrh. Návrh musí kromě obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat jméno, příjmení a bydliště účastníků (obchodní jméno nebo název a sídlo právnické osoby, označení státu a příslušného státního orgánu, který za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců, vyličení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí z něj být patrné, čeho se navrhovatel domáhá. Ve věcech vyplývajících z obchodních vztahů musí návrh dále obsahovat identifikační číslo právnické osoby, identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem, popřípadě další údaje potřebné k identifikaci účastníků řízení. Tento návrh, týká-li se dvoustranných právních vztahů mezi žalobcem a žalovaným (§ 90), se nazývá žalobou.

Ustanovení § 79 odst. 1 o. s. ř. sleduje ten cíl, aby bylo v řízení napevno postaveno, kdo se má řízení zúčastnit, aby nebylo možné jej zaměnit s někým jiným a aby bylo zřejmé, s kým má soud v příslušném řízení jednat. Podstatou tohoto ustanovení není to, aby pomocí údajů v tomto ustanovení uvedených, byl za účastníka řízení označen někdo, koho podle těchto údajů nelze dostatečně určit, ale jde o to, aby pomocí tam uvedených (případně dalších) údajů bylo zajištěno, že v řízení bude vystupovat jako účastník ten, kdo v takovém řízení vystupovat má. Je-li proto některý z údajů požadovaných v ustanovení § 79 odst. 1 o. s. ř. uveden nepřesně neurčitě, zkomoleně nebo nejasně, je povinností soudu, aby se postupem podle § 43 odst. 1 o. s. ř. pokusil takovouto nesprávnost nebo neúplnost odstranit.

Rozhodujícím údajem označujícím fyzickou osobu jako účastníka řízení je jméno, příjmení a bydliště (místo podnikání); označení fyzické osoby jen jejím obchodním jménem, jímž se rozumí název pod kterým provozuje svou podnikatelskou činnost (§ 8 ObchZ), je nesprávné (neúplné). Právnická osoba

se pak označuje - jde-li o obchodní společnost, družstvo nebo o jinou právnickou osobu, která se zapisuje do obchodního rejstříku - uvedením obchodního jména (názvu, pod kterým je zapsána v obchodním rejstříku, a dodatku označujícího jejich právní formu), jejího sídla (adresy, která je jako sídlo zapsáno v obchodním rejstříku), případně identifikační číslo.

Nelze přisvědčit odvolacímu soudu, že původní označení toho, proti komu v posuzovaném případě směřovala žaloba ze dne 16. 1. 2000, odpovídalo kritériím stanoveným v § 79 odst. 1 o. s. ř., resp. že z takového označení bylo nepochybně dovoditelné, že žaloba směřuje proti právnické osobě, která však neměla způsobilost být účastníkem řízení, resp. způsobilost mít práva a povinnosti. Označení žalovaného „C. I. I., a.s., v zastoupení p. S. Č.“, v němž se zmatečně prolínají údaje týkající se jak právnické, tak fyzické osoby provozující podnikatelskou činnost, v kontextu s obsahem žaloby (především s vylíčením skutkového děje, na jehož základě žalobkyně uplatňuje svůj nárok), je neurčité a nepřesné, neboť neumožňuje najisto postavit, zda žaloba směřuje proti právnické osobě či fyzické osobě provozující podnikatelskou činnost. Proto nepochybil soud prvního stupně, postupoval-li podle § 43 odst. 1 o. s. ř. a vyzval-li žalobkyni (byť nevčasně) k odstranění vad žaloby spočívajících mimo jiné v neurčitosti označení toho, proti komu žaloba ve skutečnosti směřuje. V podání žalobkyně ze dne 26. 8. 2000 tak nešlo o záměnu dosavadního účastníka řízení na straně žalované za jiného, nýbrž o upřesnění, kdo je žalován, tedy kdo má být nositelem tvrzené hmotné povinnosti, resp. že žalovanou je fyzická osoba provozující podnikatelskou činnost, se kterou pak soud prvního stupně jednal.

Ignoroval-li odvolací soud tuto skutečnost a uzavřel-li, že v době zahájení řízení nebyla splněna podmínka řízení, jejíž nedostatek nelze odstranit a proto zrušil rozsudek soudu prvního stupně a řízení zastavil, nemůže být jeho rozhodnutí zatížené touto vadou správné; Nejvyšší soud podle § 243b odst. 1 o. s. ř. proto zrušil rozhodnutí odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Práva dětí](#)
- [Náklady řízení](#)
- [Odmítnutí dovolání](#)
- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Omezení vlastnického práva veřejným prostranstvím a bezdůvodné obohacení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Opomenuté vyjádření účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Služební poměr](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Pohledávka](#)
- [Náhrada škody](#)